

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/401/2013
Identifikačné číslo spisu:	1612214192
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1612214192.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne C. T., bývajúca v T., zastúpená JUDr. Albínom Kostolanským, advokátom v Malackách, Záhorácka č. 53, proti žalovanému : K. T., bývajúci v T., zastúpený JUDr. Ľubicou Sopkovou, advokátkou v Malackách, Pribinova č. 3, o nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5 C 377/2012, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 15. apríla 2013 sp. zn. 5 Co 223/2013

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Malacky uznesením z 28. novembra 2012 č.k. 5 C 377/2012-14 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť dočasne nevstupovať na nehnuteľnosti, pozemok parcela č. 4972/36-zatavané plochy a nádvorja o výmere 599 m² a do rodinného domu súpisné číslo 460, postaveného na parcele č. 4972/36 v obci T. zapísaný na LV č. XXX katastrálne územie T., Správa katastra T., do právoplatného skončenia konania vedeného na prvostupňovom súde pod sp. zn. 4 C 30/2012. V odôvodnení prvostupňový súd uviedol, že mal osvedčené, že medzi účastníkmi nejde len o hádku alebo konflikt, ale o násilie, ktoré je už možné považovať za dlhotrvajúce a stupňujúce. Taktiež mal osvedčenú aj obavu žalobkyne, že by žalovaný mohol pokračovať vo svojich fyzických útokoch, keďže žalobkyňa už viackrát volala políciu a žalovaný bol dvakrát vykázaný z rodinného domu, pričom zo strany žalobkyne boli aj doložené lekárske správy svedčiacie o zraneniach po fyzických útokoch. Žalobkyni ako aj obom deťom účastníkov hrozí nebezpečenstvo zo strany žalovaného v prípade, že by ďalej zotrval s nimi v spoločnej domácnosti. Predbežné opatrenie vymedzil do času, kým súd nerozhodne o úplnom vylúčení žalovaného z užívania nehnuteľností v konaní sp. zn. 4 C 30/2012.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného uznesením z 15. apríla 2013 č.k. 5 Co 223/2013-26 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uviedol, že zákonné predpoklady pre nariadenie požadovaného predbežného opatrenia sú v danom prípade splnené. Žalobkyňa potvrdením o vykázaní žalovaného zo spoločného obydľia zo dňa 19.2.2012 a 23.11.2012 ako aj ambulantnou správou zo dňa 22.4.2011 vyhotovenou MUDr. O. O., lekárkou z Nemocničnej a.s. T. pod prijímacím číslom XXXXXXXXX osvedčil existenciu nároku, ktorého ochrany sa domáhala a to odvrátenia fyzického a psychického násillia zo strany žalovaného. V otázke potreby predbežnej úpravy prvostupňový a rovnako

odvolací súd vychádzali z právneho názoru, podľa ktorého právo na ochranu života a zdravia je silnejšie ako vlastnícke právo osoby, ktorá sa dopustila násilia, a do ktorej vlastníckych práv je potrebné vydaným predbežným opatrením zasiahnuť, a to aj keby táto osoba bola výlučným vlastníkom nehnuteľností. Preto užívacie právo u tejto osoby k spoločnému obydlu, ktoré vyplýva aj z vlastníctva, resp. spoluvlastníctva je v prípade existencie násilia voči spolubývajúcej osobe nutné obmedziť. V prípade fyzického alebo psychického násilia ide totiž vždy o stav, kedy okamžité neusporiadanie pomerov účastníkov spočívajúce v ochrane obetí fyzického alebo psychického násilia pred protiprávnym konaním žalovaného, by viedlo k vzniku v budúcnosti nenapraviteľných, alebo len ťažko napraviteľných následkov. Tým je daná aj potreba dočasnej úpravy pomerov. Žalobkyňa dostatočne osvedčila naplnenie hypotéz uvedených v ustanovení § 76 ods. 1 písm.g/ O.s.p., že žalovaný je vo vzťahu k žalobkyni dôvodne podozrivý z násilia, v dôsledku čoho právny a skutkový záver prvostupňového súdu je možné považovať za vecne správny, čo viedlo odvolací súd k potvrdeniu napadnutého uznesenia v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm.d/ O.s.p., tým, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo a to konkrétne uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 166/2012-39 zo dňa 11.5.2012. Uvedeným uznesením zo dňa 11.5.2012 Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Malacky zo dňa 21.2.2012 sp. zn. 6 C 20/2012-22 zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V konaní sp. zn. 6 C 20/2012 sa pritom jednalo o rovnakú vec založenú na rovnakej skutkovej i právnej argumentácii. Je toho názoru, že ak bola v spore žalovanému uložená povinnosť dočasne nevstupovať na nehnuteľnosti a súd návrh zamietol a ak v neskoršom štádiu konania žalobkyňa opäť požiadala o identické predbežné opatrenie, odôvodnené tými istými skutočnosťami, pričom nepredložila žiadny nový právne relevantný dôkaz, mal by súd neskorší návrh zamietnuť práve z dôvodu prv právoplatne rozhodnutej veci. Žalovaný súhlasí s tým, že v domácnosti medzi žalobkyňou a žalovaným ako bývalými manželmi nastávali počas ich „spolubývania“ konfliktné situácie. Avšak v žiadnom prípade to nebol žalovaný, kto by sa dopúšťal akéhokoľvek násilia voči žalobkyni, a to či už fyzického alebo psychického. Práve naopak, žalobkyňa umelo vyvolávala konflikty a správala sa voči jeho osobe agresívne. Tvrdenia žalobkyne o fyzických útokoch zo strany žalovaného na jej osobu sa teda preukázateľne nezakladajú na pravde. Ak by tomu tak skutočne bolo, zaiste by predložila viacero lekárskeho potvrdení svedčiacich o útokoch bývalého manžela na jej osobu. Svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia však podložila jednou lekárskou správou z apríla roku 2011, teda dva roky starou. Je toho názoru, že žalobkyňa v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 26.11.2012 neuviedla žiadne nové skutočnosti, tvrdenia ako tie, ktoré uvádzala už v predchádzajúcom návrhu na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 20.2.2012. Samotné potvrdenie o vykázaní z obydlija zo dňa 23.11.2012 totiž nemá žiadnu výpovednú hodnotu o skutočnom páchaní násilia zo strany žalovaného, keď navyše žalobkynin synovec pracuje na Obvodnom oddelení PZ v T.. Za zmienku tiež stojí fakt, že voči žalovanému do dnešného dňa nebolo začaté žiadne trestné stíhanie, ani obdobné konanie, ktoré by skutočne odôvodňovalo zabránenie vstúpiť a užívať rodinný dom, ktorého je vlastníkom, a ktorý je zároveň miestom jeho trvalého i obvyklého pobytu. Navrhoval, aby najvyšší súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15.4.2013 sp. zn. 5 Co 223/2013 zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení navrhla dovolanie žalovaného zamietnuť ako nedôvodné a neprípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V treťom odseku ustanovenia § 239 O.s.p. sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu, proti ktorým by inak bolo dovolanie podľa odsekov 1 a 2 prípustné. Jedným z nich je aj prípad, keď dovolanie smeruje proti uzneseniu o predbežnom opatrení. Prípustnosť dovolania preto podľa tohto zákonného ustanovenia neprichádza do úvahy.

Dovolací súd postupujúc podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., preskúmal prípustnosť dovolania aj

podľa ustanovení § 237 písm.a/ až g/ O.s.p., ktoré pripúšťajú dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm.a/ až c/, e/ až g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Vzhľadom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku, či v konaní pred súdmi nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm.d/ O.s.p.

Doručené uznesenie, ktoré už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatné (§ 159 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (res iudicatae) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania, a tých istých osôb.

Žalobkyňa návrhom doručeným Okresnému súdu Malacky dňa 20.2.2012 v súlade s jeho doplnením dňa 21.2.2012 sa domáhala vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť nevstupovať na pozemok parcela č. 4972/36-zatavané plochy a nádvoria o výmere 599 m² a do rodinného domu súpisné číslo 460 postaveného na parcele č. 4972/36 v obci T. zapísané na LV č. XXX katastrálne územie I., Správa katastra T. do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Jednalo sa o prvý návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Okresný súd Malacky uznesením z 21. februára 2012 č.k. 6 C 20/2012-22 jej návrhu vyhovel a uložil jej, aby najneskôr do 30 dní od doručenia tohto uznesenia podala na súde návrh vo veci vylúčenia žalovaného z užívania nehnuteľností. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. mája 2012 č.k. 6 Co 166/2012-39 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, zamietajúci výrok odôvodnil tým, že žalobkyňa relevantným spôsobom nepreukázala, že sa odporca na nej dopúšťa fyzického alebo psychického násillia. Listinný dôkaz, ktorý žalobkyňa priložila k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je z 22. apríla 2011. Trestné oznámenie, ktoré žalobkyňa na žalovaného podala, bolo uznesením vyšetrovateľa OR PZ v T. odboru kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality sp. zn. C. z 2.1.2012 postúpené Obvodnému úradu v T. na prejednanie priestupku. Okresná prokuratúra v T. uznesením č.k. 1 Pv 233/2011-9 z 2.2.2012 predmetné uznesenie zrušila a súčasne uložila, aby policajný orgán vo veci znova konal a rozhodol. Toto konanie doposiaľ nebolo skončené. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie, pričom znalec z odboru zdravotníctva, odvetvie klinická psychológia, dospel k záveru, že u žalobkyne sa nepreukázala prítomnosť symptómov post traumatickej stresovej poruchy, ktorá sa všeobecne u týraných žien ako následok prežitej traumy vyskytuje, teda že v podstate netrpí syndrómom týranej ženy. Jeden fyzický útok (ktorý sa mal odohrať dňa 22. apríla 2011) nie je možné kvalifikovať ako fyzické násillie, nakoľko násillie musí mať stúpajúcu tendenciu. Nezniesiteľnosť spolužitia v dôsledku fyzického alebo psychického násillia teda musí mať značnú intenzitu, ktorú však žalobkyňa nepreukázala. Je nesporné, že medzi žalobkyňou a žalovaným ako bývalými manželmi dochádza ku konfliktom, avšak má za to, že intenzitu týchto konfliktov nie je možné hodnotiť ako značnú. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 30. mája 2012.

Žalobkyňa doručila 26.11.2012 súdu ďalší návrh na nariadenie predbežného opatrenia (druhý návrh na nariadenie predbežného opatrenia), ktorým žiadala zhodne s prvým návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, aby súd uložil žalovanému povinnosť dočasne nevstupovať na nehnuteľnosti, pozemok parcelné č. 4972/36-zastavané plochy a nádvoria o výmere 599 m² a do rodinného domu súpisné č. 460, postaveného na parcele 4972/36 v obci T. zapísaný na LV č. XXX v katastrálnom území T., Správa katastra T. do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Žalobkyňa tento návrh doplnila o nové skutkové okolnosti, že dňa 23.11.2012 ju ex manžel K. T. fyzicky napadol v spoločnom rodinnom dome a to i pred maloletou dcérou L.. Nečakane hodil po nej tupý predmet v tmavej chodbe, ktorý jej

zasiahol časť tváre pod ľavým okom, následne čoho jej to opuchlo a vytvorila sa jej modrina. Po tomto incidente z obavy pred ďalším agresívnym správaním privolať polícia. Po vypočutí bol žalovaný vykázaný zo spoločnej domácnosti. Jeho agresívne správanie je nevyspytateľné, má obavy o svoje zdravie a život, tiež psychický vývoj maloletej L.. Od posledného vylúčenia z domácnosti dňa 19. februára 2012 jeho agresivita sa stupňuje ako voči nej, tak aj dcéram L. a I.. Znemožňuje im kúrenie v krbových kachliach a to tak, že vybral a schoval rošt, čím sa kachle stali nefunkčné. Toto uskutočnil v dobe, keď maloletá L. bola chorá v mesiaci október 2012. Ďalej sa vyhrožuje, že keď sa chytí kotla, namontuje tam 380 voltov, má na mysli, že ju zabije. Vykrikuje po nej nech skape do rána, nech ju trafi šľak, nech ju zožerie rakovina a to pred dcérami. Dcére sa vysmieval, že má na tvári vyrážky, pri sprchovaní vojde do kúpeľne jej aj dcére I., ktorú stále vyháňa z domu, uráža a ponízuje ju. Neberie ohľad na ich súkromný život. Nerešpektuje a porušuje základné ľudské práva, právo súkromného spolunažívania. Znemožňuje jej varenie v kuchyni, vyhadjuje ju z nej keď varí, zobral spoločné veci na varenie (dosku s valčekom, mikrovlnku, hrnce, chladničku, nože, príbory, tiež vysávač). Vyhráža sa, že ju buchne panvicou, že hodí po nej hrniec, oblieva ich často vodou, ju a L.. Staršej dcére I. napľul do tváre. Keď vychádza z domu vykrikuje za ňou rôzne vulgarizmy a taktiež na dospelú dcéru Luciu. Hodil po nej kvetináč plný zeminy. Bráni im v užívaní obývacej izby ako aj pozerania televízie. Tieto problémy pretrvávajú dlhodobo a stále sa stupňujú. Okresný súd Malacky o tomto druhom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol uznesením z 28. novembra 2012 č.k. 5 C 377/2012-14 tak, že mu v celom rozsahu vyhovel. Žalovaný podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením z 15. apríla 2013 č.k. 5 Co 223/2013-26, ktorým uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, ktoré žalovaný napadol dovolaním.

Právoplatné uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nie vždy zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.; je tomu tak len vtedy, ak nedôjde k zmene skutkových okolností. Pokiaľ však po vydaní uznesenia zamietajúceho návrh na nariadenie predbežného opatrenia dôjde k zmene pomerov (k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie), nezakladá už právoplatné rozhodnutie zamietajúce návrh na nariadenie predbežného opatrenia prekážku veci právoplatne rozhodnutej a súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, i keby išlo o návrh toho istého účastníka s petitom identickým ako bol petit návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol skôr (pred zmenou pomerov) právoplatne uznesením súdu zamietnutý (porovnaj aj stanovisko občianskoprávného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2011 uverejnené pod č. 25 v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 3/2011). Keďže v danom prípade po právoplatnom rozhodnutí o zamietnutí prvého návrhu na nariadenie predbežného opatrenia došlo k zmene skutkových okolností, ktorými žalobkyňa osvedčovala dôvodnosť druhého návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a nutnosť dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, rozhodnutiu o druhom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nebránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. Z tohto dôvodu je námietka žalovaného o existencii vady v zmysle § 237 písm.d/ O.s.p. nedôvodná.

Nakoľko v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody jeho prípustnosti uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej (§ 243b ods. 5, § 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.